

ADICCT

Evaluatie en ontwikkeling van bedrijfsinitiatieven inzake de controle en vermindering van woon-werkverplaatsingen

DUUR VAN HET PROJECT
Fase 1 : 01/01/2007 – 31/01/2009
Fase 2 : 01/02/2009 – 31/01/2011

BUDGET
515.467 €

SLEUTELWOORDEN

Pendelen, bedrijfsbenadering, ruimtanalyse, gewoontevorming, factoren die de modale keuze beïnvloeden

CONTEXT

Huidig onderzoek naar pendelverkeer en –gedrag vertrekt voornamelijk vanuit de analyse van de individuele pendelaar. In dit mobiliteitsdebat wordt één speler al te vaak onvoldoende betrokken, namelijk de ondernemingen en werkgevers, hoewel het juist deze actoren zijn die de pendel mee aansturen. De beoordeling van de ruimtelijke en economische gevolgen en de effectiviteit van een reeks initiatieven die ondernemingen hebben ondernomen of van plan zijn te ondernemen zodat het pendelverkeer gecontroleerd en verminderd kan worden, is de voornaamste doelstelling van het onderzoeksvoorstel. De benadering van het onderzoek kan als innovatief voor België beschouwd worden aangezien voor de eerste keer een analyse van de pendel wordt voorgesteld vanuit het perspectief van de bedrijfswereld.

BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

Doelstellingen

De doelstelling van dit project is het verbeteren van publieke en private besluitvorming en een leidraad opmaken voor investeringen in werkgevegebaseerde pendelscenario's (ook mobiliteitsmanagementplannen genoemd). Gebruik makend van een case studie analyse en de enquête woon-werkverkeer van de FOD Mobiliteit en Vervoer worden de kenmerken achterhaald (ondernemings en/of werkplaats gerelateerd) die mobiliteitsmanagement initiatieven succesvol maken in het verminderen (en/of controleren) van autopendel. De graad van "succes" zal uitgedrukt worden in termen van verminderen van verplaatsingsduur en verplaatsingsafstand, aanzetten tot modal shift, bijdrage tot een eerlijke verdeling van de kosten, en aanvaarding door werknemer en werkgever, en zal uitgevoerd worden gebruik makend van modellen die zowel ruimtelijke als economische factoren bevatten. De projectresultaten zullen bijdragen tot een beleid dat aanzet tot een meer duurzame mobiliteit.

Methodologie

In dit onderzoeksvoorstel kunnen vier grote delen onderscheiden worden.

Literatuurstudie:

Uitgaande van de bestaande relevante literatuur zullen volgende (niet gelimiteerde) brede categorieën van initiatieven geanalyseerd worden:

- (1) het gebruik van alternatieve werkuren (geconcentreerde werkweek, flexibele werkuren, telewerken en teleforenzen)
- (2) het gebruik van alternatieve verplaatsingsmogelijkheden (ritdelen, car/bus poolen, fietsen, wandelen en andere niet-gemotoriseerd verkeer)
- (3) financiële en tijdsstimulansen (preferentiële parking voor ritdelers, verplaatsings-vergoedingen, subsidies voor openbaar vervoergebruikers, effecten van bedrijfs-voertuigen)
- (4) ruimtelijke veranderingen (hervestiging van ondernemingen, veranderingen in fysieke kenmerken van de site)
- (5) nieuwe ontwikkelingen (e-working, web-technologie).

Gegevens verzamelen:

We zullen een reeks kwalitatieve enquêtes uitvoeren met mobiliteitsmanagers in grote ondernemingen en publieke administraties in Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de Federale Diagnostiek Woon-Werkverkeer waaraan diverse databanken gekoppeld worden. Dit levert informatie op over zowel de implementatie van mobiliteitsmanagement initiatieven in ondernemingen als over de zogenaamde actor en context gerelateerde gegevens.

Gegevensanalyse:

Gebaseerd op de pendelkenmerken van de onderneming kan een confrontatie of matching gebeuren van de ondernemingskenmerken enerzijds en de site en infrastructurele kenmerken anderzijds. Hiertoe zullen modellen ontwikkeld worden die zowel ruimtelijke als economisch aspecten onderzoeken.

ADICCT

Evaluatie en ontwikkeling van bedrijfsinitiatieven inzake de controle en vermindering van woon-werkverplaatsingen

Formulieren van beleidsaanbevelingen:

Het doel van dit voorstel is het berekenen in monetaire termen van de effectiviteit van verschillende maatregelen afhankelijk van de actor en de context. De implicaties van voorgestelde beleidsaanbevelingen kunnen verduidelijkt worden in termen van de gegenereerde daling van de autopendel en het geassocieerde economisch kostenvoordeel.

INTERACTIE TUSSEN DE VERSCHILLENDE PARTNERS

De verschillende werkpakketten (WP) zijn duidelijk afgelijnd zodanig dat elke partner weet wat hij/zij moet doen. Hieronder, wordt een overzicht gegeven van de verscheidene werkpakketten met aanduiding van de betrokken partners.

WP 0: Coördinatie – UGent
WP 1: Literatuurstudie - allen
WP 2: Gegevens verzamelen

- **WP 2.1:** Case studies
  - WP 2.1.1: Vlaamse case studies – UGent & UABT
  - WP 2.1.2: Waalse case studies – UCL & FUCaM

- WP 2.1.3: Brusselse case studies – de vier teams
- **WP 2.2:** Data collection (Home-To-Work-Travel (HTWT) database)
- **WP 3 : Gegevensanalyse**
  - **WP 3.1 :** Définitie van goede praktijken – UCL & FUCaM (+ UGent & UA)
  - **WP 3.2 :** Multilevel modellering - UGent & UA (+ UCL & FUCaM)
  - **WP 3.3 :** Schatting impact en efficiëntie – de vier team
- **WP 4 :** Evaluatie van beleidsaanbevelingen – Ide 4 teams

VERWACHTE RESULTATEN EN/OF PRODUCTEN

De verwachte resultaten zullen verspreid worden op verschillende niveaus: de wetenschappelijke gemeenschap en de professionele actoren in het domein van het verplaatsingsgedragsonderzoek. Op wetenschappelijk niveau zullen de projectresultaten ingediend worden als bijdrage aan verschillende internationale congressen en/of tijdschriften.

PARTNERS/ACTIVITEITEN

Frank Witlox heeft een Ph.D. in 'Urban Planning', een Master in Toegepaste Economie en een Master in Maritieme Wetenschappen. Hij is Professor Economische Geo-grafie aan de Vakgroep Geografie van de Universiteit Gent.

Ann Verhetsel is Professor Economische Geografie en Regionale Economie aan de Universiteit Antwerpen. Ze heeft een Ph.D. in de Geografie en een academische opleiding 'Town and Country Planning'

Bart Jourquin werkt binnen de onderzoeksgroep 'Group Transport & Mobility' van FUCaM.

De onderzoekshooflijnen van deze groep zijn kosten-batenanalyse en multicriteria analyse van transport-infrastructuur, analyse van de relatieve belangrijkheid en geldwaarde van kwalitatieve attributen van transport en de modellering van de multimodale netwerken van vervoer van goederen.

Isabelle Thomas heeft een Ph.D. in de Geografie en ook een "thèse d'agrégation". Ze is Onderzoeksdirecteur aan het FNRS en professor aan de UCL. Ze maakt deel uit van de Vakgroep Geografie en de CORE.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Frank Witlox
Universiteit Gent (UGent)
Sint-Pietersnieuwstraat 25
B-9000 Gent
Tel: +32 (0)9 264 45 53
Fax: +32 (0)9 264 49 85
frank.witlox@ugent.be

Promotoren

Bart Jourquin
Facultés Universitaires Catholiques de Mons (FUCaM)
Chaussée de Binche 151a
B-7000 Mons
Tel: +32 (0)65 32 32 93
Fax: +32 (0)65 31 56 91
bart.jourquin@fucam.ac.be

Isabelle Thomas
Université Catholique de Louvain (UCL)
Place Louis Pasteur 3
B-1348 Louvain-La-Neuve
Tel: +32 (0)10 47 21 36
Fax: +32 (0)10 47 28 77
isabelle.thomas@uclouvain.be

Ann Verhetsel
Universiteit Antwerpen (UA)
Prinsstraat 13
B-2000 Antwerpen
Tel: +32 (0)3 220 42 21
Fax: +32 (0)3 220 43 95
ann.verhetsel@ua.ac.be

Opgvolgingscomité

Voor de volledige en de meest up-to-date samenstelling van het Opgvolgingscomité, gelieve onze databank van federale onderzoeksacties (FEDRA) te bezoeken op <http://www.belspo.be/fedra> of <http://www.belspo.be/ssd>

